

Hayat Fırsattır

Nureddin Yıldız'ın 03.02.2019 tarihli (346.) Hayat Rehberi dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Aziz kardeşlerim,

Çocuklarımız dâhil hepimiz Allah Teâlâ'nın bizi bu dünyaya boşuna göndermediğini, muhakkak imtihan etmek istediğini bilir ve söyleriz. Ölenlerimiz için de bir hesaba çekilme aşamasının başladığını bildiğimizden, onlar için endişelenir ve merak duyarız.

Herhâlde bu gerçeğin aksini iddia eden ve dünyanın boş yere, adeta masrafına değmeyecek şekilde maksatsız yaratıldığını söyleyen kimse yoktur. Dolayısıyla sapasağlam doğup yaşayan ve böyle ölen bir insan, bu yaratılış maksadının masrafına değen bir üretdir. Sıkıntılı bir doğumla dünyaya gelen ve bir süre sonra vefat eden insanların da bu bilançoda, Allah'ın hesabına dâhil olduklarını biliriz. Allah'ın hesabında boş bir şey olmadığını da biliriz.

Fakat bilmekte sorun yaşadığımız veya işimize gelmediği için anlamakta zorlandığımız bir incelik vardır ki hem Allah'ın bizi dünyaya boşuna göndermediğini bilir hem de hayatın bütünü içinde bazı ayrıntıların hesaptan uzak olabileceğini düşünme yanılığımıza düşeriz. Bütünü imtihan olan bir şeyin içinde bir ayrıntı; mesela evimizin olması, çocuklarımızın bulunması, anne-baba veya başka bir ayrıntı hesabı tutulmayan bir konu olabilir mi?

Hayatın bir bütün olduğu dünyada saatler ve yıllar birbirine takılı zincir hâlinde ilerlemekteyken, otuz altı yaşındaki birinin on dakika öncesinin olmadığını ve otuz altıncı yaşının öncesinin bulunmadığını iddia edebilir miyiz? İnsan otuz altıncı yaşında on dakikalığına ölüp sonra kaldığı yerden hayatına devam etmediği gibi hayatın başı ile sonu arası da yaşamak açısından bir bütündür.

Allah'ın bu hayatı bize bir imtihan olarak gönderdiğini düşündüğümüzde de hayatın içinden on dakikayı *Allah'ın bakmadığı/görmediği, ilgilenmediği on dakika* şeklinde tasavvur edemeyiz. Hayattan on dakikalığına kopup geri gelmek ve yaşamaya kalınan yerden devam etmek mümkün olmadığına göre hayattan on dakika da imtihandan uzak olamaz.

Hayat yarın cennete girmek için bir fırsattır. Dünyaya gelmeyen, cennete veya cehenneme girmeyecektir ancak cennete girebilmek için dünya fırsattır. Aynı şekilde, dünyanın her işi de cennet için bir fırsattır. Evlendi, çocuğu oldu, iş buldu, babası öldü, teyzesi evlendi, halası boşandı... gibi bildirimler bizim bireysel haber bültenimizdendir ve bültenimizdeki, değil saatlik, dakikalık gelişmelerin tamamı birer fırsattır. Neyin fırsatıdır? Hayatın bütünü neyin fırsatıysa onun.

Şayet hayatın tamamı dünyadan cennete gidebilmek için bir fırsatsa hayatın devam etmesi de bütün olarak hayatın olması gibi bir fırsattır. İnsanın yaşamak için basit göreceği bir saniyesi olmaması gibi fırsat amacıyla değerlendirilebilecek bir saniyenin de değersiz olması söz konusu değildir. Allah'ın önümüze koyduğu fırsatların şakası yoktur ve yarın cennetin kapısında, içeri girmek için beklerken insan anlayacak ki bu hayatta bir kere daha fazla anne duası almak, dilenciden bir kere daha dua ve teşekkür duymak çok işe yarayan, cennet kapısında beklemenin süresini kısaltan bir ağırlık oluşturur.

O zaman anlaşılacak ki şeriatımızın hükümleri ve ayrıntıları ile alay eden kimselerin alaylarına bir gülücükle dahi olsa tepkisiz kalmak, bu hayatta bir gülücüğün bile boşuna olmadığı gerçeğinden başka bir anlama gelmemektedir. Müminin mümin kardeşine azıcık bir dudak hareketinden ibaret olan tebessümle mukabele etmesi de bu gerçeğin diğer yüzünden ibarettir ve kesinlikle boşuna değildir, kıyamet gününde terazilerimizde iyi veya kötü anlamda ağırlık oluşturacak yekünlerdendir. Peygamber aleyhissalatu vesselam Efendimiz *"müminin mümine tebessüm etmesi sadakadır"* hükmünü bu nedenle buyurmuştur.

Bu, dünya literatüründe karşılığı olmasa bile ahirette ağırlığı çok işe yarayacak iş biriktirmektir. Camiden çıkarken üç mümine daha olsa tebessüm edebilmek, hanımına bir kere daha fazla gülerek bakmak amellerin tartıldığı hesap gününde sevapların ağır basmasını sağlamaktır. Bu *basit* sevaplardan üç-beş tane daha toplamış olmayı dilemek ahirette iyilikler kefesinin terazide daha ağır gelmesine yarayacaktır.

Bir kişiye daha “ne var ne yok” diye söze başlamak yerine “esselâmualeyküm” demek, selamın insanı cennete sokan bir parola olması hasebiyle sokaktan devlet dairesine, okuldan toplantıya kadar her yerde bu istikrarı korumak cennete iki adım daha yaklaştıran bir ilerlemedir ve insanı belki o cennet kapısındaki bekleyişte asırlar önce cennete ulaştıracak denli işe yarayacaktır.

Hayatın bütünü bir fırsattır, cennete girmek veya cehennemden kurtulmak için. Her kaçan fırsat cehenneme doğru atılmış adımdır ve fırsat kaçırmak zarar etmektir. Fani dünyada hiç masraf etmeden kazanılabilecek, cennet pahasındaki büyük fırsatlar kıyamet gününde bizi çok ağlatacaktır. Hazır telefonla konuşuyorken “alooo” yerine “selâmunaleyküm” ile söze başlamak, her konuşmadan bir selam söylemiş olma kâriyle birikim yapmak varken bu masrafsız ve çok basit fırsatları kaçırmak, cennete girebilmek veya girememek ikilemi önünde kaldığımız hesap günü geldiği zaman çok ağlanacak pişmanlıklardandır. Meğer o bir saniyelik fırsat ne büyük bir nimetmiş...

Merdivenlerden inerken etrafın pisliliğine söylenip faydasız laflar etmek yerine bir kere fazladan zikretmeye, “lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh” veya keyiflendiğinde “elhamdülillâh” demeye alışmış olmak cenneti yakalama fırsatında önümüze çıkacak taşlardan olacaktır. Çünkü dünya denen yer bu fırsatları yakalayanlarla tepenlerin dünyasıdır ve Allah Teâlâ, müminlerin bütün bu fırsatları yakalamalarını istemektedir.

Kâfirler bu fırsatlarla ilgili herhangi bir endişesi olmayanlardır. Rabbimiz kâfirleri tanıtırken, “onlara hiçbir şeyin hesabı sorulmayacaktır” ifadesini buyurmaktadır çünkü onların görülecek bir hesapları olmadığı gibi hesap için söz konusu edilecek bir durumları da yoktur. Kâfir, bu fırsatı baştan tepmiş kimsedir. Bilanço dökümüne tâbi olacak kişi mümindir çünkü o istekli olmuştur, Allah’a verdiği dakikaların hesabını arzulamaktadır.

İnsan bugüne dek yaşadığı hayatında kaçırılmış fırsatları şöyle bir düşünse aklını kaçırarak gibi olur. Mesela Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz, “*mümin bir kere ‘sübhânallâhi ve bihâmdih’ dese yerle gök arasına sığmayacak kadar sevap kazanır*” buyuruyor. Bu hadis ortadayken ya “bana sevap ne lazım” deyip boş verme ihtimali vardır ki mümin için bu mümkün değildir ya da bu kadar kolay bir fırsata dört elle sarılmalıdır.

Sinirlendiğinde küfredecek yerde “lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh” demek sinirlenme hâliyle bile sevaba ulaşabilme düşüncesinin ürünüdür. İnsan böylece düşmanları sayesinde bile cenneti kazanmayı akıl etmiş olur. Bu basiretli müminin mantığıdır.

Buluğ çağından itibaren insanın yakaladığı veya kaçırdığı fırsatların bir tartıya vurulması korkutucu bir fark meydana getirir. Hayatın içinde kaçırdığımız fırsatlar kıyamet gününde çok pişman olacağımız ve ebediyen de geri gelmeyecek nimetlerdir. En basit örneklerinden biri, Rabbimizin kitab-ı keriminde, “eşinizi ve çocuklarınızı affedin, ben de sizi affedeyim” buyurmasıdır. Bir dağ gibi birikmiş çirkin günahlarla Allah’ın huzuruna dikildiğimizde melekler bize “sen çocuğunu o gün affetseydin şimdi bu günahlarını görmeyecektin” demezler mi? Sen inat ettin, merhametsiz ve affetmez bir tip olmayı seçtin ve Allah da seni affetmedi; affetsen Allah da seni affedecekti.

Yakalamamız için önümüze gelen fırsatların en küçüğü bile cennet kazandırır, bu bakımdan eşsizdir. Kıyamet gününde teraziye konacak *bir kere ‘sübhânallâh’ deme* sevabının gramajı her ne olursa olsun yine de terazinin kefesinde ağırlık edeceği kesin değil midir? Kesindir. Öyleyse bu her hâlükârda bir etkiye sahiptir. Bir insanın borcu bir milyon lira olsa ve bundan bir kuruş eksik parayı toplasa, o bir

kuruş eksikle para bir milyon değildir; dolayısıyla bir milyonluk borcu ödeyememiş olur. Hâlbuki bir kuruşun bir milyon lira yanında kıymeti nedir ki? Ama yine de o para bir milyon etmiyorsa bir milyon değildir. Öyleyse bir kuruşun değeri yalnızca bir kuruş olmasıyla ölçülemez, yerinde bir ağırlığı söz konusudur.

Kıyamet gününde bir kere fazladan 'sübhânallâh' demesiyle terazisi ağır basacaksa bir insanın, o bir kere demek yalnızca kendinden ibaret değildir; onun ederi cennettir. Bir tebessümün fiyatı cennet demektir.

Melun İblis'in insana aşıladığı düşünce, "daha sabah namazının sünnetini kılmamışsın, gelmiş ne hesaplar yapıyorsun" minvalinde bir rehavettir. En temelde farz ibadetler dahi küçücük görülen işlerin içinden çıkarlar, minare kadar bir çınar ağacının mini mini kökleri olduğu için toprakta durabildiği bir gerçektir. Sabah namazını kaçırmayan, gün boyu mümin kardeşlerine tebessüm edebilir. Öbür türlü kökleri koparılmış namaz alışkanlığı uzun süre devam edemez.

Hayat, fırsatların tepildiği veya her fırsatın cennet umuduna dönüştürüldüğü bir zemindir. Bu fırsatların irili veya ufaklı olması sonuca ulaştırabilmesi bakımından çok önemli değildir. Konuyu birkaç örnekle açıklayabiliriz.

1- Kıyamet gününde üzülenlerin en çok üzülenlerinden biri, sağ iken yakınlarından birini mezara koyan kimsedir. Baba, anne, teyze, yeğen, dayı, halaoğlu, yakın dost... ölen sevdiğini mezara koyan ve mezarlıkta hüzünlünen insan için bu manzaranın anlamı şudur: Allah Teâlâ o sağ kalan kuluna bir sinyal yakmış, toprağa verdiği yakınının hâlini düşünmesi için bu olayı ibret alma fırsatına dönüştürmesini istemiştir.

Korkarım, kıyamet gününde herhangi birimize sorulacaklardan biri de hayattayken kaç ölünün gömüldüğünü gördüğümüzdür. Yakınını gömmüştün, sonra güne hiçbir şey olmamış gibi devam edebilmiştin ya, işte o gün bir fırsatı kaybetmiştin. Sıranın sana yaklaştığını görmüş ama kendine çekidüzen vermek için hiçbir anlam çıkarmamıştın. Bu, Allah'ın gönderdiği davetiyenin zarfını bile açmadan rafa kaldırılmasından başka bir şey değildi.

Ölümün ders vermediği insana bu dünyada başka hiçbir şey ders veremez. Kâinatın Efendisi olan Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemi tarif ederken sahabiler, "mezar kazılırken başında bekledi ve o kadar mahzun oldu ki gözünden akan yaşlar aşağıdaki toprakta küçük bir göl gibi oldu" diye anlatıyorlar. Onun bu hâlini gören ashab-ı kiram üzülmüş onlara dönmüş ve şöyle buyurmuş: "Kardeşlerim, bu gün için hazırlanın, burası çok zor."

Ama sen, dayının gömülüğü esnasında kabristanda telefonla konuşuyordun! Çok efkârlanıp bir de sigaraya sarılmıştın, hatırlıyor musun!

Bir evden cenaze çıkar da o evin o güne kadarki Müslümanlığı ile o günden sonraki Müslümanlığı arasında yükselme trendi hissedilmez ve bir de üstüne cenaze yemeği yenirse buna yazıklar olsun. Cenaze çıkan evde kebab yiyenin aklı yenmiştir.

2- Yirmi-otuz sene boyunca ilim okumuş bir âlimle buluşma, evine-işyerine gitme veya onun bize gelmesi şeklinde yaşanacak herhangi bir sebeple vuku bulmuş karşılaşma yaşanır da bunu "hocayı ziyaret" seviyesinden yukarı çıkararak anlayamazsak bu bir kayıptır. Çünkü Allah Teâlâ, bir kulunun ayağına peygamberi hatırlatan âlim bir kulunu göndermiş ve hatalarından dönüp dönmeyeceğinin fırsatını sunmuştur.

Âlim, şeyh efendi veya salih kullardan biri düğünümüze geldiği, evimize uğradığı, evine gittiğimiz, yolda gördüğümüz zaman elektrik kapmak veya cennet fırsatı yakalamak için Allah'ın ayağına gönderdiği sebeptir. Onun üstadı olan Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem de Mekke'ye gönderilmiş

ve mesela Ebu Talib, Ebu Leheb, Ebu Cehil bu fırsatı tepmişlerdi; diğer yandan mesela Ebu Bekir radiyallahu anh bunun bir fırsat olduğunu görüp değerlendirmiş ve dört elle sarılmıştı.

Âlimlerin ellerini öpmek, eteklerine kapanmak yahut sözgelimi yarım bıraktığı çayın bardakta kalanını şifa niyetine içmek türünden göstergeler boş işten başka şey değildir. Âlim evine geldiği kişiye bir eser bırakıp gitmiş midir, maksat budur. O âlim de girdiği evde gözüne ilişen menhiyattan bir şeyi uyarmadıysa ona da yazıklar olsun. Evimize gelen bir âlim veya şeyh efendi, evimizden ayrıldıktan sonra onun eseri evimizde görülmediyse onun âlimliğine yazık, ev sahibinin âlimlere bakışına yazık olmuş demektir. Bulut şehrin üzerinden geçmiş, bahçeler kurak kalmış ve yağmur diğer şehre gitmiştir.

Eşyle kavga eden birinin aile huzurunu sağlamak için ara bulmaya gelen âlim, o aile için bir fırsattır. Onun hatırına barışmayan karı-koca daha hangi belayı isteyebilirler Allah'tan? Madem ağasın, vurduğu vurduk bir adamsın, "hoca efendinin hatırı için bu konuyu kapattım gitti" desene, de görelim.

Âlimin eti-kemiği mukaddes değil, temsil ettiği makam mukaddestir; âlim kişi Resûlullah sallallahu aleyhi ve selleme vekâlet eden insandır. Bir âlimi ziyarete gidiyorsun; güya muhabbet ettiğini sanıyorsun ama hoca kalkıp gitmen için içinden yalvarıp yakarıyor, biktiriyorsun. Bu da bir fırsat tepmedir. Hâlbuki o âlimin yanına giderken icabında bir dakika durup "Peygamber dünyada olmadığı için onun vekillerini ziyaret ediyorum Rabbim" diye niyet ederek ziyaret etmektir asıl olan.

Medine'de yaşanan büyük bir kuraklık esnasında halife Ömer radiyallahu anha gelip yağmur duası etmesini istemişler. O da Efendimiz aleyhisselamın amcası Abbas radiyallahu anhi çağırarak, insanları toplamış ve onu yüksek bir yere çıkarıp şunları söylemiş: "Allah'ım, eğer peygamberin sağ olsaydı senden peygamberinin hürmetine bize yağmur indirmeni isteyecektik. Şimdi peygamberin yok, amcası burada, bize rahmet et Allah'ım."

Bu bir mümin bakışıdır. Fırsat değerlendirmektir.

3- Peygamber aleyhisselam Efendimiz şöyle buyuruyor: *"Yaşlı anne-babası olup da cennete giremeyenin burnu sürtünsün."*

Anne-babası seksen yaşına gelmiş ve hâlâ cenneti kazanamamış biri bitmiş biridir, Peygamber bedduası almıştır. Onu bundan sonra hiçbir şey paklamaz. Çünkü o yaşlı anne-babasına hizmet ederek gönüllerini kazanamamış, Peygamber bedduası ile mahvolmuştur. "Ama benim annem çok uyuz biri" demek bahane olamaz zira cennet de ucuz kazanılmaz.

Yaşlı anne-baba, cennet kazancı için büyük bir fırsattır. Bir Müslüman, anne veya babası öldüğü zaman elbette ağlar ama esas ağladığı, rahmet kapısının kapandığına olmalıdır. Asıl ağlanacak sebep, Peygamber aleyhisselamın evlada cennet sebebi diye gösterdiği kapının artık olmayışıdır. Artık yeni bir anne-baba olmayacağına göre cennete giden en kestirme yol artık o evlat için yoktur. Onlar sayesinde cennete girilebilecek müthiş bir fırsat artık yoktur.

Anne-babanın bakışı için de "ben anne-babama hizmet ediyorum ki kendi çocuklarım da yaşlılığında bana baksın" mantığı düşük ve çok basit bir zihniyetten kaynaklanır. Hayır. Anne-babaya cennet kapısı olduklarından hizmet edilir. Bu fırsatı değerlendiren müminle *hizmet ettim, hizmet göreyim* zihniyetindeki arasında büyük bir uçurum vardır.

4- Cuma saatini tanıtan Peygamber aleyhisselam, duaların kabul edildiği ve meleklerin gökten saf saf indiği bir zaman diliminden bahsetmektedir. Hastalarına, çocuklarına, ülkesine ve kendine dua etmesi için insana sunulmuş müthiş bir fırsat olan bu anı uyuklayarak ya da gafletle geçirmemek fırsat değerlendirmektir.

5- Bir insan umreye gider de umreden döndükten sonraki ibadet ve takva katma değeri yani duyduğu heyecan en az ikiye katlanmaz mı? Mekke ve Medine, insan için ileriye yönelik bir fırsattır.

6- Genç kardeşlerime hatırlatmak isterim: Kıyamet gününde hesabı verilmeden kimsenin ayağını bir yere kıpırdatamayacağı konular sayılırken ilk iki konu şunlardır:

-Hayatını nasıl değerlendirdin?

-Gençliğini nerede harcadın?

Dikkat ediniz, bu bilgilerden bizi haberdar eden Efendimiz aleyhisselam, yukarıda ilk madde olarak hayatın (hayat dediğimiz kelime bebeklikten yaşlılığa kadar olan zamanı kapsar ve gençlik de bunun içindedir) hesabını vereceğimizi söylemişti zaten; ikinci defa gençliği neden zikretmiş olabilir? Çünkü Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, genç olanı sadece bir genç diye görmüyor; bir umut olarak görüyor aynı zamanda. Bu zaman dilimi o kadar kıymetli, o kadar kritik bir şeydir.

Gençliğinde hâlâ başka başka umutların peşinde olan, bu hadiste neyin vurgulandığını anlayamamış demektir. Gençten istenen, o gençlik heyecanı ile sabah namazına kalkabilmesidir. Genç bir kere Yasin-i şerif okusa dedesinin belki kırk okumasına denk sayılacaktı ya, işte istenen budur. Genç sabah namazına iki kere cemaate gitse bütün caminin ihtiyarlarla dolması kadar kıymetli kabul edilecekti belki. Gençin tavrı bu kadar değerli ve önemlidir.

7- Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyuruyor: *“İki mümin yolda karşılaşıp birbirine selam verdiklerinde, elleri birbirinden ayrılırken günahları da onlardan ayrılır.”*

Niçin? Çünkü iki müminin arada menfaat sebebi olmaksızın bir araya gelmeleri, çay içip muhabbet etmeleri Allah'ı o kadar razı ediyor ki daha yerlerinden kalkmadan günahlarını affediyor. Sırf bu müjde uğruna kardeşiyile oturup icabında yiyip içen bir mümin, o gün İblis'i delirtmiş ama Allah'ı da bir o kadar razı etmiş demektir.

Günahlarımızı önümüzde bir dağ gibi yığılmış bulduğumuz gün, “keşke o dostumla bir bardak çay içecek kadar fazla muhabbet etseydim de günahlarım böyle olmasaydı” demek ihtimali vardır. Ama o zaman iş işten geçmiş olacaktır. Bu bakımdan muttaki ve salih kapı komşusu harika bir fırsattır, kesinlikle kaçırılmamalıdır. Gerekirse kirasına destek olup taşınmasına engel olmalı, kıymeti bilinmelidir.

*

Hayat fırsatlarla doludur ve fırsatlar yalnızca dünyada vardır. Mezarda kimseye, hiçbir şeyin ikinci fırsatı sunulmayacaktır. Ve bu fırsat denen şeyin kimseye rüyasında Hızır aleyhisselamı görerek gösterileceğini düşünmek saflığına kapılmamak gerekir. Fırsatlar rüyada değil gündüz gözüyle görülecektir.

Gençlerin bu fırsatları kaçırmaları büyük, çok büyük zarardır. Nikâhlı ailelerden doğmuş, kulaklarına ezan okunmuş kızlarımızın üzerinde hâlâ başörtüsü örtmeleri için mücadele yürütülmesi yazık, değeri çok düşük bir yatırımdır. Ümmetin başı olmaya aday biri hâlâ kendi başıyla uğraşmayı bırakmamış demektir. Ana, eş ve Resûlullah'ın umudu olmuş bir genç hanımın önünde sayısız fırsat varken bir konuya, bir konunun ayrıntısına takılıp kalmış mücadeleler zarardır.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِيْنَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.